

Krakau 1833.

2997

1148.

PROGRAMMA POPISOW ROCZNYCH

UCZNIÓW OBYDWÓCH ODDZIAŁÓW LICEUM
KRAKOWSKIEGO
S. ANNY I S. BARBARY

w Amfiteatrze Szkół Nowodworsko - Władysławskich w dniach
15. 16. 17. 18. 19. 20. Lipca 1833. roku, zrana od godziny 8éy do
12téy, a po południu od godziny 3éy do 7éy odbywać się mających.

N A K T Ó R E

PRZEŚWIETNA PUBLICZNOŚĆ

PROREKTOROWIE

OBUDWÓCH ODDZIAŁÓW

Z A P R A S Z A J A .

W KRAKOWIE

W Drukarni Akademickiej.

R. 1833.

CZŁONKI ZGROMADZENIA
PROFESSORÓW I NAUCZYCIELI
LICEUM KRAKOWSKIEGO OBYDWÓCH ODDZIAŁÓW
S. ANNY I S. BARBARY.

W ROKU SZKOLNYM 1832/33.

ODDZIAŁ I. LICEUM KRAKOWSKIEGO
S. A N N Y.

PROREKTOR Ludwik Kosicki NN. WW. i Fil. Doktor, Członek Towarzystwa Naukowego Krakowskiego.

1. **Professor** Michał Łuszczkiewicz, Członek Tow. Nauk. Krak. uczył Arytmetyki w Klassach II. i III. Jeometrii w Kl. III. Umiejętności Fizycznych w Klassach IV. V. i VI.
2. **Professor** Karol Mecherzyński NN. WW. i Fil. Doktor, Członek Tow. Nauk. Krak. Literatury Polskiej w Klassach IV. V. i VI. Łacińskiej w Klas. V. i VI.
3. **Professor** Paweł Florkiewicz Matematyki w Kl. IV. V. VI.
4. **Professor** Antoni Giziński Języka Polskiego w Kl. I. Łacińskiego w Kl. I. II.

5. Professor Józef Pysz Mag. Fil. Historyi we wszystkich Klassach, Języka Polskiego w Klassie II. i III.
6. Professor Józef Muczkowski Języka Łacińskiego w Kl. III. i IV. Greckiego Języka w Kl. IV. V. VI.
7. Nauczyciel X. Jan Kogótownicz Senior Bursy Jeruzalem : Nauki Religii i Obyczajowej we wszystkich Klassach.
8. Nauczyciel Gabryel Lauvernay Języka Francuzkiego w Kl. II. III. IV. V. i VI.
9. Nauczyciel X. Jan Malisz Języka Niemieckiego w Kl. III. IV. V. i VI.
10. Nauczyciel Jan Nep. Głowacki Prof. Extr. w Akademii Sztuk pięknych przy Uniw. uczył Rysunków we wszystkich Klassach, Kaligrafii w Klas. I. i II.
11. Nauczyciel Zastępca Kazimierz Ramza Języka Niemieckiego w Klassach I. i II. Jeografii w Klassach I. II. III. Arytmetyki w Klassie I.
12. Józef Georgeon z upoważnienia uczył Języka Francuzkiego w Klassie I.

ODDZIAŁ II. LICEUM KRAKOWSKIEGO

S. B A R B A R Y.

PROREKTOR Zastępca Mikołaj Tyrchowski Członek Towarzystwa Nauk. Krak. Professor aktualny Matematyki.

1. Professor Kajetan Kowalski Czł. Tow. Nauk. Krak. uczył: Języka Polskiego i Łacińskiego w Klassie III. Języka Greckiego w Kl. IV. V. i VI.

2. Professor Walenty Kulawski NN. WW. i Fil. Doktor, Członek Tow. Nauk. Krak. uczył Wymowy i Poezyi Polskiej i Łacińskiej w Kl. V. i VI.
3. Professor Stanisław Pogonowski Członek. Tow. Nauk. Krak. Umiejętności fizycznych w Kl. IV. V. i VI. Arytmetyki w Klassie III.
4. Professor Jan Nowiński, Polsk. i Łaciń. języka w Kl. II. i IV.
5. Professor Raymund Woyciechowski NN. WW. i Fil. Doktor, Języka Pol. Łac. i Niem. w Kl. I. Jeografii w Kl. I. II. i III.
6. Nauczyciel Piotr Fiałkowski Języka Niemieckiego w Kl. II. III. IV. V. i VI.
7. Nauczyciel X. Antoni Wolniewicz Mag. Teol. Kan. Grobu Chryst. Kappellan Nauczyciel Religii i Moralności we wszystkich Klassach i Arytmetyki w Kl. I.
8. Nauczyciel Józef Sontag Prof. nadzw. Akademii Sztuk pięknych, uczył Rysunków we wszystkich Klassach.
9. Nauczyciel Walenty Knapczyński Mag. Fil. Historyi we wszystkich Klassach.
10. Nauczyciel Zastępca Piotr Marcoin Języka Francuzkiego we wszystkich Klassach.
11. Maciej Pagaczewski z upoważnienia: Kaligrafii w Kl. I. Arytmetyki w Kl. II. a w r. b. szkol. 1832/33. w pierwszym półroczu Zastępca Professora Matem. w Kl. IV. V. VI.
12. Józef Podolski Z. Prof. Mat. w Kl. IV. V. VI. w półroczu drugim.
Hieronim Mecherzyński Z. Naucz. Języka Rossyyskiego w Uniwersytecie Jagiellońskim uczył oddzielnie tak w Liceum S. Anny, iako też w Lic. S. Barbary języka Rossyyskiego.

ROZKŁAD GODZIN PRZEZNACZONYCH NA POPIS PUBLICZNY ROCZNY UCZNIÓW OBUDWÓCH ODDZIAŁÓW LICEUM KRAKOWSKIEGO Z R. 1833.

Po odbytém Nabożeństwie, Spowiedzi i Komunii S. rozpoczyna się Popisy roczne Uczniów w Amfiteatrze Nowodworsko-Władysławskim d. 15. Lipca r. b. 1833. które codziennie z rana od 8. do 12. Uczniowie Liceum S. Anny, a po południu od 3. do 7. Uczniowie Liceum S. Barbary odbywać będą, w porządku następującym. Z rana codziennie przed rozpoczęciem Popisu będzie Msza S. o godzinie 7 1/2.

Dnia 15. Lipca 1833. Poniedziałek, Klasa VI.

PRZED POŁUDNIEM		PO POŁUDNIU	
LICEUM S. ANNY		LICEUM S. BARBARY.	
Nauka Religii i Moralna	od 8 do 8 1/4	— od 3 do 3 1/4	
Literatura Pol: i Łacińska	— 8 1/4 — 9	— — 3 1/4 — 4	
Matematyka - - - - -	— 9 — 9 1/2	— — 4 — 4 1/2	
Język Francuzki - - - -	— 9 1/2 — 10	— — 4 1/2 — 5	
Umiejętności Fizyczne	— 10 — 10 1/2	— — 5 — 5 1/2	
Język Niemiecki - - - -	— 10 1/2 — 11	— — 5 1/2 — 6	
Historya Polska - - - -	— 11 — 11 1/2	— — 6 1/3 — 7	
Język Grecki z Kl. IV. V. VI.	— 11 1/2 — 12	— — 6 1/2 — 7	

Rysunki Klass wszystkich.

Dnia 16. Lipca 1833. Wtorek, Klasa I.

Nauka Religii i Moralna	od 8 do 8 1/2	— od 3 do 3 1/2	
Język Polski i Łaciński	— 8 1/2 — 9 1/2	— — 3 1/2 — 4 1/2	
Arytmetyka - - - - -	— 9 1/2 — 10 1/4	— — 4 1/2 — 5 1/4	

Język Francuzki - - -	-101/4	-103/4	-	-	51/4	-53/4.
Jeografia - - - - -	-103/4	-111/4	-	-	53/4	-61/4.
Język Niemiecki - - -	-111/4	-113/4	-	-	61/4	-63/4.
Kaligrafia - - - - -	-113/4	-12	-	-	63/4	-7.

Dnia 17. Lipca 1833. Sroda, Klasa II.

Nauka Religii i Moralna	od 8	do 81/2	-	od 2	do 31/2.
Język Polski i Łaciński	-	81/2	-	91/2	-31/2-41/2.
Arytmetyka - - - - -	-	91/2	-	101/4	-41/2-51/4.
Język Francuzki - - -	-101/4	-103/4	-	-	51/4-53/4.
Historia pow: i Jeografia	-103/4	-111/4	-	-	53/4-61/4.
Język Niemiecki - - -	-111/4	-113/4	-	-	61/4-63/4.
Kaligrafia - - - - -	-113/4	-12	-	-	63/4-7.

Dnia 18. Lipca 1833. Czwartek Klasa III.

Nauka Religii i Moralności	od 8	do 81/2	-	od 3	do 31/2.
Język Polski i Łaciński	-	81/2	-	91/2	-31/2-41/2.
Arytmetyka - - - - -	-	91/2	-	101/2	-41/2-51/2.
Język Francuzki - - -	-101/2	-11	-	-	51/2-6.
Historia pow: i Jeografia	-11	-111/2	-	-6	-61/2.
Język Niemiecki - - -	-111/2	-12	-	-	61/2-7.

Dnia 19. Lipca 1833. Piątek, Klasa IV.

Nauka Religii i Moralna	od 8	do 81/4	-	od 3	do 31/4.
Język Polski i Łaciński	-	81/4	-	9	-31/4-4.
Matematyka - - - - -	-	9	-	91/2	-4-41/2.
Język Francuzki - - -	-	91/2	-	10	-5-51/2.
Historia powszechna	-10	-101/2	-	-5	-51/2.
Język Niemiecki - - -	-101/2	-11	-	-	51/2-6.
Umiejętności fizyczne	-11	-111/2	-	-6	-61/2.
Język Rossyys: Kl. IV, V, VI.	-111/2	-12.			

Dnia 20. Lipca 1833. Sobota, Klasa V.

Nauka Religii i Moralna	od 8	do $8\frac{1}{2}$	— do 3	do $3\frac{1}{4}$.
Język Polski i Łaciński	— $8\frac{1}{4}$	— 9	— — $3\frac{1}{4}$	— 4.
Matematyka - - - - -	— 9	— $9\frac{3}{4}$	— — 4	— $4\frac{3}{4}$.
Język Francuzki - - -	— $9\frac{3}{4}$	— $10\frac{1}{4}$	— — $4\frac{3}{4}$	— $5\frac{1}{4}$.
Fizyka - - - - -	— $10\frac{1}{4}$	— 11	— — $5\frac{1}{4}$	— 6.
Język Niemiecki - - -	— 11	— $11\frac{1}{2}$	— — 6	— $6\frac{1}{2}$.
Historya powszechna	— $11\frac{1}{2}$	— 12	— — $6\frac{1}{2}$	— 7.

Rysunki.

Dnia 23. Lipca we Wtorek o godzinie 8^{ej} z rana w tymże Amfiteatrze nastąpi rozdanie nagród i pochwał celującym w naukach i obyczajności obudwóch Liceów Uczniom, którzy w mowach stósownych złożywszy hołd wdzięczności obecnym Władzom Rządowym, Professorom i Gościom, udadzą się do Kościoła Akademickiego S. Anny; gdzie na podziękowanie P. Bogu za pomyślne zakończenie całorocznych prac szkolnych, odprawi się uroczyste Msza S. Nakoniec po odśpiewaniu *Te Deum* przez miejscowego Kapellana, udającym się na Wakacye uczniom religijne błogosławieństwo udzielonem zostanie.

Od dnia 23. pod prezydencją Delegowanych ze strony Uniwersytetu odbywać się będzie ściślejszy *examen* Uczniów Klasy VI. obudwóch Liceów, w celu wydania im świadectw dojrzałości (*maturitatis*).—

Wpisy na rok szkolny 1833/34 rozpoczną się d. 25. Września w obu Liceach.

WIADOMOŚĆ HISTORYCZNA

O KOŚCIELE AKADEMICKIM

S. ANNY W KRAKOWIE.

Jeżeli budowle i wspaniałe gmachy zagraniczne zachwycają oko nasze, ciekawi oraz iesteśmy one poznać, poznamy wprzody ręką przodków naszych na oyczystey ziemi wzniesione. Że Kościół Akademicki S. Anny do rzędu najpierwszych budowli Krakowskich należy, a nawet między zagranicznymi nie poślednie zajmuje miejsce, iak z iedney strony nikt zapewne nie zaprzeczy, tak z drugiey każdy przyzna, że młodzieńca trawiącego w tych szkołach pierwsze młodości swey lata, iest nieiako powinnością wiedzieć, iak też ta Świątynia, (w której się naypierwey uczy Stwórcę swojego wielbić,) powstała, iakim zmianom uległa, przez iakie koleie przeszła, kto się naywięcey do iey wzniesienia i nadania iey tey okazałości przyczynił, i iak przez pobożnych fundatorów i dobroczyńców uposażoną została.—Te i tym podobne powody skłoniły mnie do przedstawienia Ci luba

Młodzieży Szkół tutejszych tej krótkiej wiadomości historyczney o Kościele S. Anny, w tém spodziewaniu, że mając wzbogacony umysł różnemi wiadomościami, poznawszy to, co przodkowie twoi w tym względzie czynili, lepiej kiedyś ich cnoty ocenić, a w pobożności, w dobrych uczynkach, w zamięlowaniu tego, co jest pożytecznem i pięknem naśladować ich potrafisz.

Kiedy dawniejszy Kościół S. Anny był założony i wybudowany, trudno jest dociec. Długosz in *Libro Beneficiorum* 1) w ogólnych tylko mówi wyrazach. „*Hujus Ecclesiae Serenissimus Poloniae Rex erat Fundator, Dotator et Patronus*“ ale który król, o tém nic nie wspomina. Dalej zaś w tej Xiędze wyraża się; że Władysław IIgi Król Polski po założeniu Akademii Krakowskiej wszelkie prawo opieki (*jus patronatus*) odstąpił i przelał na Doktorów i Magistrów Akademii, (*Collegium Artistarum*) w których posiadłości i własności dotychczas zostaje. Donacja zaś Władysława w *Archivum Univer.* Fasc. 9901. znajduiąca się dowodzi, że Król *jus Patronatus* do tego Kościoła na rzecz Akademii łącznie z Opatem Mogilskim w Roku 1418. odstąpił. Tenże Długosz w *Historii Polskiej Xiędze X.* pod rokiem 1407. wspomina o pożarze w Krakowie wszczętym przez żydów, w którym Kościół S. Anny miał zgorzeć. W Xiędze zaś wyżej cytowanej *Libro Beneficiorum* opisuie, że Kościół ten był cały murywany i dachówką pokryty; że w Roku 1428. Magister Jan Wychny S. Theol. Bakałarz 2) i tegoż Kościoła Proboszcz chor mniej-

1) *Liber Beneficiorum* złożona była w Archiwum Kapituły Krakowskiej R. 1448.

2.) Wyraz Bakałarz *Baccalarius, Baccalareus*, nie miał w owych czasach tyle ubliżające-

szy czyli Praesbyterium iako szczupły i krótki z gruntu zburzył, a nowy i obszerniejszy swoim kosztem, a materyałem ceglanym Magistra Isnera wystawił i przekształcił. Kościół ten podówczas był tylko parafialnym a Plebanem Maciey z Kościany Decretorum Doctor i Rektor Akademii. Parafia obeymowała Ulicę S. Anny od Rynku aż do fortki rozciągającą się, Ulicę Piekarską, Ulicę Gancarską, przy której iest Collegium Zbigniewa Oleśnickiego Jeruzalem nazywane. Przecznice przy której iest Collegium minus Artistarum. Dalej place i domy z murem stykające się. Stronę Ulicy Szewskiej Kościołowi S. Anny przyległą. Przecznice od Ulicy S. Anny do Ulicy Szewskiej, i Łazienę Żydowską z tém, co do niej należało. — Z wizyty kościołów odbytey R. 1595. z rozkazu Kardynała Radziwiłła i dożywotniego Administratora Biskupstwa Krakowskiego przez XX. Krzysztofa Kazimirskiego Biskupa Kijowsk: i Jana Barckiego Archidyakona Krak: wykazuje się już zamiast Ulicy Gancarskiej, Ulica Gołębia, która aż do Ulicy Wiślney do tej Parafii należała, nadto część przy Ulicy Wiślney, w której była Bursa Pauperum, a o łaźni wspomina też wizyta, że za bramą miasta położoną była. Większey rozległości aż do czasów Rządu Austriackiego też Parafia nie miała, a po zburzeniu Kościoła S. Szczepana, nie wielką liczbą

go znaczenia, iakie do niego dzisiaj przywiązuemy. Oznaczał on godność pierwszy stopień Akademicki posiadającego. Paweł z Pragi żyjący około R. 1459. tak o nim mówi: *Baccalarius est vir primo probatus examine, qui septem scientias cura pervigili audiendo ac studendo complevit, et tandem rigoro se submittens examini repertus est dignus, et approbatus est ad talem honorem.* Vide Misc. Crac. 1815. Fasc. II. pag. 41.

domów, bo tylko tą częścią miasta, która jest między Ulicą Szewską, Przeczną i Placem teraz Szczepańskim nazwanym, powiększoną została.—

Z początku opisu tegoż Kościoła przez Długosza 3) i z wyszczególnienia 9. ołtarzy w tym kościele będących, pokazuje się, że położenie jego nie było takie, jakie ma Kościół teraźniejszy, że jednym bokiem był obrócony na południe wzdłuż Ulicy S. Anny, a wielki ołtarz obrócony był ku zachodowi. Z Krakowskich kościołów wszystkie starożytniejsze wielki ołtarz zawsze mają od wschodu, do czego się i późniejsi ile możliwości stosowali.— Wyżey wspomniona Wizyta tego Kościoła przez XX. Kazimierskiego i Barskiego odbyta opisuje, że przy nim była dzwonnica murowana nakształt wieży z trzema dzwonami, a czwartym w sygnaturze na środku Kościoła stojącej. Cementarz murem i zabudowaniami opasany między którymi w bliskości były dwa browary z wielkiem niebezpieczeństwem dla Kościoła.—Brama fossą i kratami żelaznemi opatrzona.—Kościelnia murowana, a w przysionku Kościoła kapliczka mała kratą żelazną od przechodu oddzielona. Posadzka w Kościele z kamienia kwadratowego, i dwie zakrystye.—Dochody z funduszów do tej plebanii należących podług Długosza, były szczupłe; ograniczały się tylko na dziesięcinach snopowych i włoknianych na wsiach Mydlniki i Rząska pod Krako-

3. Inter Parochiales Ecclesias Urbis Cracoviensis una est versus occidentem sita. Lib. Benef. Daley mówi Primo, Altare in choro et ad Aquilonem situm et in honorem Beatorum Petri et Pauli Apostolorum erectum. Aliud Altare in choro versus meridie situm, et honori S. Annae dicatum et erectum.

wem leżących, i na czynszach pół dziesiątej marki i dwa fertony wynoszących. Co podług ewaluacyi Czackiego 4) na dzisiejszą monetę wynosi zł. 451. gr. 18 1/2. Prócz tego ośm innych ołtarzy miały swoje oddzielne fundusze i osobnych Altarystów.

Kościół ten do Roku 1535. zostawał iedynie parafialnym, dopiero ostatniego roku życia Piotra Tomickiego Biskupa Krak: i Podkanclerzego Koronnego przez iego Ordynacyą w tymże Roku, z kościoła Parafialnego na Kollegiatę zamieniony został. Nowo erygowana Kollegiata miała 2. Prałatów Proboszcza i Dziekana, 5. Kanoników i 7. Wikaryuszów. Michał z Lublina Kan: Łowicki Decret: Doctor naywięcej się do Erekyi Kollegiaty S. Anny przyczynił, odkazawszy na ten cel testamentem Summę 5,700. Zł. na rozmaitych dobrach częściowo lokowaną, a procent od teyże 285. Zł. rocznie wynoszący stanowił uposażenie dla Dziekana i 5. Kanoników. Proboszcz zaś Kollegiaty został się przy dawnych funduszach Kościoła Parafialnego; nadto Probstwo w wsi Podstolice w teraźniejszey Gallicyi, iako Filią do Probstwa Kollegiaty S. Anny wraz z Altaryą S. Bartłomieja w Kościele Katedr. Krak. 1599. przyłączono.—Dziekan i Kanonicy Kollegiaty R: 1595. po 6. mark, wikaryusze po 10. rocznego funduszu mieli. Według Erekyi Wikaryusze mieszkać obowiązani byli razem w Kamienicy przez Michała z Lublina nabytey przy cmentarzu stojącej i testamentem dla Wikaryuszów Kollegiaty

4. Marka od Roku 1419. do 1431. miała wartości 45. zł. 5. gr. a ferton czyli wiardunek zł. 11. gr. 8.

legowaney i stół mieć wspólny z zakrystyanem, na który rocznie 40. mark od Kapituły Kollegiaty pobierali. —

Et quoniam Beneficia dantur propter Officia, (iako Erekcya Kollegiaty opiewa), przeto wszystkie iey indywidua miały przepisane pewne nabożeństwa i powinności duchowne codziennie odbywać się mające, które iako materyą li do duchownych należącą w tém piśmie pomiiam, odsyłając ciekawych lub potrzebę wiadomości w tém mających do wyżey wzmiankowaney Erekcyi.—Co do wyboru Proboszcza Kollegiaty i udzielania mu Prezenty, ta do Rektora i całego grona Akademików istotniey, a w części i do X. Opatu Mogilskiego iako konserwatora Przywileiów Akademickich należała. Wybrany zaś tylko bydź mógł Doktor lub Magister z grona Akademików Krak. actu legens.—Co się tyczy Dziekana i Kanoników, tych po raz pierwszy Akademia z Doktorów i Magistrów Kollegium bądź większego bądź mniejszego, a potem zawsze Kapituła Kollegiaty wybierała, z warunkiem aby przez taki wybór prace i obowiązki Nauczycielskie uszczerbku iakiego nie ponosiły.—Dwóch Wikaryuszów wybierał sobie Proboszcz, a 5. innych Kapituła Kollegiaty Proboszczowi do prezentowania podawała, który wypróbowałwszy ich przez miesiąc w śpiewaniu, i przekonawszy się o ich dobrych obyczajach i nieskazitelném życiu, zainstallować ich miał prawo.

Szczupły pierwiastkowy dochód na Dziekana i Kanoników powiększony został rocznym procentem 180. Zp. od Summy 3,000 Zp. przez Sebastjana Petrycego Fil. i Med. Dr. Roku 1622. na My-

dlnikach i Rachwałowicach zapisaney. W Roku tymże Stanisław Wieczórkowski Kan. Koll. S. Floryana erygował w Kolegiacie S. Anny Scholasteryą, uposażywszy ją procentem 210. Zp. od Summy 3,000. Zp. na Szczytnikach lokowaney.—Woyciech Swiatłowicz Fil. Dr. Pleban w Niegoni 1668 ufundował przy tej Kolegiacie Archidyakonią na Summie 3,000. Zp. na Zborzcycach zabezpieczoney. Jakie w dalszym czasie przyczyniono fundusze, i jakie w składzie Kolegiaty zaszły zmiany, zobaczymy to niżej; a teraz zastanówmy się nieco, iakim sposobem powstał terazniejszy Kościół, którego sama już powierzchowna budowa każdego przechodnia zachwyca i zaimnie. —

Szczupłość Kościoła S. Anny przy pomnażającej się coraz więcej liczbie pobożnych przybywających na odwiedzenie grobu Błogosławionego Jana Kantego cudami słynącego; liczba młodzieży uczęszczającej na nabożeństwo do Kościoła Akademickiego tak znaczna, iż się pomieścić wygodnie w nim nie mogła, zaimowały oddawna myśl niektórych Akademii członków odbudowania na nowo tegoż Kościoła pragnących w ten sposób, aby dogodził i obecney potrzebie, i odpowiedział godności tego instytutu, którego staraniem i kosztem miał być wystawiony. Składała więc Akademia fundusze tak z oszczędnego użycia swych szczupłych dochodów, iako też z legatów pobożnych swych członków, żyjących sobie aby na ten cel przeznaczone, stósownie do ich woli użytymi zostały.

Lecz z drugiej strony była nie mała liczba żądających zachowania starożytności i utrzymywania w dawnym stanie tej świątyni;

która świadkiem była przeprowadzenia ogólney Królestwa Szkoły w to miejsce, w którym po dziś dzień zostaje; w której Jan IIIci idąc pod Wiedeń przy Grobie Błogosławionego Jana Kantego błagał Naywyższego o pomyślny skutek przedsięwziętey wyprawy. Po długich iednakże w Akademii naradach i sporach zgodzono się wreszcie na zburzenie dawnego, a postawienie nowego Kościoła. 5) Znaydujący się podówczas na Dworze Xięcia Stanisława Lubomirskiego Marszałka Wielk - koronnego nieiaki Tylman biegły w rysunkach podał Akademikom mapkę Kościoła S. Karola Boromeusza w Rzymie; podług tey niektórzy Professorowie Akademii znający się na Architekturze, przydawszy to, co im się zdawało bydź naylepszym i naystósowniejszym, zrobili plan teraźniejszego Kościoła w kształcie Krzyża, na wzór Kościoła S. Andrzeja de Valle, który od wszystkich Akademii członków potwierdzony przyjętym został. 6)

Roku 1689. dnia 22. Maja Jan Małachowski Biskup Krakowski pierwszy założył węgielny kamień Kościoła S. Anny; zaczęto oraz pracować pod dozorem pewnego Architekta Luxem-

5. Niektóre Ołtarze z dawnego Kościoła które w nowym umieszczone bydź nie mogły, pozakupywano do Kościołów niektórych na Prowincyą, i tak: Wielki Ołtarz sprzedany był do Woynicza za 66. Zp. 20. gr. Ołtarz N. Panny Maryi do Żywca. za 275. Zp. Ołtarz Przemienienia Pańskiego do Mszczanicy za 388. Zp. S. Joachima za 500. do Niedzwiedziey Porcmby—Mensa do Igołomii. Za Ołtarz S. Krzyża do Dembicy sprzedany wzięto 220. Zp.

6. Pruszcz Kleynoty Miasta Krak:

burczyka, nad fundamentami, których później wysokość 14. a grubość 6. łokci wynosiły 7). Dzieło atoli rozpoczęte nie mając szczególniejszego nadzorca, nie szło z tym pośpiechem, iakiego sobie życzyć należało; a co gorsza, pokazały się widoczne uchybienia przy dalszey budowie złe wypadki za sobą pociągające. Akademia zapobiegając dalszemu złemu, postanowiła wybrać z grona swego iednego znawcę, któremuby wykonanie przedsięwziętego dzieła poruczyć mogła.—Za powszechną więc wszystkich zgodą padł wybór r. 1692. 1. Grud: na X. Sebastjana Piskorskiego Oboyna Praw Dok. Prof. i Kan: Kat: Krak:; który przyiąwszy włożony na siebie obowiązek, dopełnił go iak najswięciey z zupełnym zadowoleniem współczesnych, a z uwielbieniem wieków następnych. Jako Dyrektor fabryki Kościoła mając udzieloną sobie władzę działania, iak mu się będzie zdawało naylepiey, dobrawszy sobie Architekta Solarego, któremu prócz utrzymania po 500. Zp. rocznie płacono, i dawniejsze uchybienia w fundamentach poprawił, i budowę całą Kościoła w przeciągu lat 12. nie oszczędzając własnego majątku, do tego stanu, w iakim ią dzisiay widzimy, doprowadził.

7. Na pamiątkę założenia Kościoła S. Anny wybito medal z napisem na iedney stronie:

Internum Templum Deus sibi eligit,

Externum homo Deo statuit.

Na drugiey stronie:

Templum invisibile homini Deum inculcat.

Templum visibile hominem Deo commendat.

Piskorski przy Kazaniu na Dedykacyą Kościoła S. Anny 1703.

Burzenie starego Kościoła, poprawa uchybień przez pierwszego architekta i wzniesione do znaczney wysokości mury, tak dalece wyczerpały fundusze z dawnych legatów i skarbiec Akademicki, iż o mało co do odwołczenia zaczętego dzieła nie przyszło. Jednak staranność niespracowanego Dyrektora Fabryki X. Piskorskiego, iego uymuiąca wymowa, oraz znaczenie zachęciły wielu Dobrodziejów do zrobienia znacznych składek 8), za które obok dochodów rocznych przez Akademią na budowę Kościoła przeznaczonych, dzieło to, podług raz przyiętego planu szczęśliwie ukończone zostało.

Dyrektor fabryki przekonany, że trwałość budowli, równie od dobrze wykonaney roboty, iako też od doboru materyatów należy, nie przestawał na takich, które mieć mógł bliżej i taniej, ale dobierał powszechnie zachwalonych i do użycia naystósowniejszych; i dla tego ciosowe kamienie nadzwyczajney wielkości, na faciatę Kościoła, na kolumny, filary, kopuły, gzemisy, iedne z gór Myślenickich, drugie z gór Pinczowskich z nie małym kosztem sprowadzał. Tonie i Koniusza dostarczyły gipsu właśnie wtenczas odkrytego, kiedy do sztukateryi naywiększa iego okazała się potrzeba. Zaiął się nadto Dyrektor fabryki osobiście wyszukaniem marmuru białego i czerwonawego, i znalazł go w dobrach wielebnych Panien zakonnych S. Jędrzeja, białawy w okolicach miasteczka Skąty, czerwonawy w górach Regulickich.

8) Lista imienna Dobrodzieiów z wyrażeniem iaką summę który na budowę Kościoła S. Anny ofiarował, przy końcu iest umieszczoną.

9) Czarne go marmuru Czarna, czerwone go Chęciny dostarczyły. Cegłę zaś pospolicie po 15. po 16. zp. za tysiąc płaconą znaczae podówczas cegielnie XX. Paulinów na Skalce (których w swoim rejestrze wydatków X. Piskorski Oycami Skatecznymi zowie) XX. Marków, Winklerowska, Fryznikierowska, Łabuzińskiego, Robertszonowska i inne wypalały.

Obok zachowaney w tym Kościele zdaniem wszystkich znawców doskonałey proporcji we wszystkich częściach i symetrii, oraz dokładnego rozmiaru, wielką kopułę na środku krzyża Kościoła na wzór kopuły Watykańskiej wystawioną, za arcydzieło w sztuce architektonicznej uważają. Zdobią ją dwa gzemisy obszerne dólny i wyższy, 16. pilastrów czyli płaskostupów z kapitelami sztukateryą ozdobionemi, a między 4 oknami 4. aniołów trzymających ustawy Soborów, Niceyskiego, Chalcedońskiego, Efeskiego, i Konstantynopolitańskiego. Na sklepieniu wyborne malowanie wyobraża chór Aniołów Naywyższą Istność wielbiących. Całą kopułę zakończa Latarnia z 8. pomniejszemi oknami u góry zaokrąglonemi. — Zostawuiąc uwagi pod względem budowy w sztuce biegłym, przestać muszę na tém, iak współcześni podali i bez wydawania sądu o sztuce, trudnić się tylko będę historycznym opowiadaniem. Karola 12go Króla Szwedzkiego (iak świadczy Pruszc w Abrysie Kościoła) i wszystkich przy boku iego będących officerów Szwedzkich odwiedzających świeżo wybudowany Kościół, mimo tego że cały tak wewnątrz iako i zewnątrz niezmiernie się podobał, budowa iednak kopuły naywię-

9) Dodatek umieszczony w końcu dziełka Kleynoty Krak:

cey zajmowała 10). Utrzymała ją cztery najgrubsze z ciosowego kamienia stawiane najmocniejsze filary, aby wytrzymały i ciężar i parcie arkad, na których ośmiogranna zewnątrz, a wewnątrz okrągła oddzielna nieiako budowa iest wystawioną.— Po zasklepieniu całego Kościoła i ukończeniu kopuł (dwie bowiem pomnieysze wznoszą się nad kaplicami po obydwóch stronach) zaczęto naradę o iego pokryciu.

Niektórzy idąc za zwyczajem we Włoszech używanym, chcieli budowę całą na sposób Włoski mieć pokrytą. Projekt ten z myślą i przekonaniem Dyrektora fabryki nie był zgodny, który mając wzgląd na położenie kraiu, na dłuższe w ciągu roku wilgoci i z ogromnemi i długo leżącemi śniegami często trafiające się zimy; przekonany że budowie gotyckie przez swe spadziste dachy walkę z niszczącym wszystko czasem naydłużey wytrwać mogą, kościół z tak wielkim wystawiony kosztem nie tak wysokim dachem, iako budowę włoskiego gustu, ale pod kątem roztwarszym pokryć umyślił. Z początku dla braku dostatecznego funduszu, pokryto go dachówką w karpiową łuskę, (wyiąwszy kopuły, bo te zaraz miedzią pokryto); później dopiero choynością i nakładem XX. Krupeckiego i Waleszyńskiego Professorów Akademii, a w Roku 1731. zakrystya, iak dowodzi kontrakt między Artwińskim Kan: i Prefektem XX. Penitencyarzy, a kotlarzem Ferdynandem Hendlem zawarty za 2,700. zp. stósownie do lega-

10) Mówiąc o kopule przytoczyć wypada ugodę X. Dyrektora Fabryki z kamieniarzem. „Ztargowałem z kamieniarzem Hebowskim iedno okno do kopuły, z kamienia Bożęckiego po złotych 220. Zadałem na tę robotę okien 4. 202. zp.

tu na to wyznaczonego przez X. Stanisława Markiewicza, pokryte zostały. — Początkowo wieże tegoż Kościoła nie były tak wysokie iak są dzisiay, pokryte tylko były małym daszkiem w równi z facyatą Kościoła, iak dowodzi w Zakrystyi będący Rysunek Processyi na Uroczystość Kanonizacyi S. Jana Kantego w Roku 1775. odbytey. Podniósł ie później Józef Jan Rygalski Proboszcz Kościoła S. Floryana i Rektor Akademii, co poświadczają wyrazy na pomniku tegoż X. Rygalskiego umieszczone. Qui turres templi istius aere Pannonio tectas astris intulit.—

Po ukończeniu budowy Kościoła zaczęła Akademia narażać się o wewnętrzném jego przyozdobieniu. Sława wówczas głośna Sztukatera Baltazara Fontany Włocha, bawiącego się na dworze X. Lichtensteina Biskupa Ołomunieckiego, którego, dla swych niepospolitych talentów i sztuki tenże sztukater szacunek i względy ziednać sobie potrafił, natchnęła zapewne myślą Stany Akademickie, aby tak znakomity Artysta do tey czynności wnowo wystawionym Kościele wezwanym został. Zaproszony Fontana do Krakowa przybył w Roku 1695. właśnie wtenczas, kiedy kopułę wielką stawiać miano, i radą swoją do przydania iey tey okazałości, iaką ma dzisiay, wiele się przyczynił; a wyrozumiawszy życzenia i chęci Akademii, podał przyszłej swey roboty abrys stósowny do myśli Dyrektora, który skoro od całej Akademii przyjętym został, przystąpił do ugody, i niezwłocznie do rozpoczęcia

działa przybydź obiecał. 11) Szczupły zakres niniejszego pisma i przeznaczenie iego nie dozwala, abym się zapuszczał w szcze-

11) Jak dalece Dyrektor fabryki X. Kan: Piskorski starał się uymować sobie artystów i maystrów, dowodem bydź może wiele mieysc w Xiedze Percepty i Expensy bardzo porządnie przez niego od Roku 1693. do końca Roku 1704. spisaney i utrzymywane; między innemi pisze, pod d. 29. Octob: 1695. „Stukatera wyprawilem w drogę: Dałem zegarek krzysztalowy, niedźwiedzia, puzderko, i kałamarz kleckie, kasze częstochowskiey worek, laskę, noże, a kiedym sprowadził do Krakowa, dałem Viales czerwonych złotych 8. in specie eo cum salario suo in loco computandum venit. Jak wiele kosztował w owych czasach rzemieślnik dowodzą też same reiestra, kiedy 29. Maia 1694. Roku, mularzom 18. za robotę tygodniową zapłacono 126. Zp. więc wypada po 7. Złotych tygodniowo na iednego. Robotnikom od znoszenia kamieni płacono po 80. groszy na tydzień, w tym samym miesiącu. Jak drogie były w owym czasie inne materyały do budowy potrzebne; narzędzia itp. zdaie mi się, że nie znudzę łaskawego czytelnika, kiedy na dowód przytoczę niektóre pozycye, iakie X. Piskorski Dyrektor fabryki w Reiestrze wydatków umieścił.

R. 1694. Za 7. taflí drzewa, po złotych 18. gr. 13.— Zp: 129. gr: 6.

W Piaskowej Skale tafla po 30. Zp.

Za trzy kopy drzewa sprowadzonego ze Skłaska, dano 207. Zp. 20. gr.

Gwoździ gontowych kopa po 5. gr.

Bretnali mniejszych kopa po 12. gr. większych po 24. gr. kopa.

Kopa gontów po 15. gr.

Traczom płacono od łokcia grubego drzewa po 3. gr.

Za linę do Kafarów alias koła na łokci 36. zapłacono 14. Zp.

Za linę 310. łokci długą łokieć po 9. gr. dano Zp. 93.

Slosarzowi od okowu 7. okien in choro minori z iego żelazem, to iest 4. pręty do kaźdey kwatery, narożniki, antaby, po 15. Zł. iedno okno, Zp. 105. w kaźdem zaś oknie iest 6. kwater.

Za 12. skopków 1. zp. 12. gr.

gólny opis wszystkiego, cokolwiek w tym Kościele zwrócić uwagę na siebie może, przestanę tylko na wyliczeniu znaczniejszych dobrocią pędzla, dłota i sztukary, i plastyki odznaczających się z wyrażeniem, czyiey są ręki, i ile kosztowały.

Przybywającego po raz pierwszy do Kościoła S. Anny zajmują naprzód malowanie, sztukaterya, płaskorzeźba i plastyka najpracowitsze, przez które, iak się P. Ambroży Grabowski w Opisie Krakowa i iego okolic wyraża „rozrzutnością ozdób dopuszczono się grzechu przeciw dobremu smakowi.“ Sztuki piękne noszą na sobie piętno gustu i smaku i w ścisłym z sobą zostają związku. Grzeszono w ówczas i w Poezyi, nic więc dziwnego, że i w rodzonych Poezyi siostrach tego samego dopuszczono się grzechu. Sztukaterya, plastyka i płaskorzeźba dziełem są Baltazara Fontany i rodzonego brata iego Franciszka z przybra-

Za cebrów wielkich 2. zp. 1.

Za 51. cebrzyków 17. zp.

Posadzki łokciowey kopa po 50. zp. półłokciowey po 40. ośmiograniastey po 30. zp.

Za posadzki białey półłokciowey kopę 25. zp.

Za sosien 9. po łokci 10. na wiązanie do dzwonów 30. zp.

Za krokiew 107. po gr. 9. 31. zp.

Za 9. kocy alabastru do sztukateryi Zp. 9.

Kopa obręczy po 12. po 13. gr. i po mniej.

Cieślom 4. od zabiiania szczytu za dni 4. Zp. 18.

Piasek wożono skrzyniami po 12. po 15. gr. skrzynię.

Do Pinczowa Oycom Reformatom, aby mieli dżozor roboty; dałem w drogę Łososia suchego i Xiege Vitas Patrum, od oprawy iey 4. zp.

Kamieniarzowi Panusiowi od iedney kolumny w trzech sztukach zp. 100.

nemi pomocnikami. Zaczęli robotę od chóru mniejszego, (navis minor) Całe sklepienie tego chóru podzielone iest na trzy oddziały, z których pierwszy wyobraża S. Tajemnicę Zwiastowania, drugi Wniebowzięcia Najświętszey Panny, a trzeci Narodzenie Syna Bożego. — Nad oknem środkowém wyobrażenie Oycy przedwiecznego, a po obydwóch stronach okna w płaskorzeźbie dwie figury, Najsław: Panny i Gabryela Archan: Malarz Karol Danquart, albo Tanquart rodem Szwed obywatel z Nissy, ten sam co Kościół Częstochowski malował; za całą robotę w chórze mniejszym aż do gzemśów, i na sklepieniu w kaplicy S. Krzyża także pod gzemśy odebrał zp. 1,000.

Chóru wielkiego (navis major) sklepienie podzielone iest na 4. części. — W pierwszemy wyobrażony iest Baranek Boży w środku Aniołów, w drugiey 24. starców Najwyższą Istność wielbiących, na trzeciey chór serafinów śpiewających, czwarta zaś wystawia objawienie S. Jana w Patmos. Za całą tę robotę malarską aż pod gzemśy, oraz w kopule i za Tumbą S. Jana Kantego Karolowi Tanquart 2,000. zp. wypłacono. Fontana zaś za wszystkę płaskorzeźbę, plastykę i stukateryą w całym Kościele tak zewnątrz iako i wewnątrz podług wyżey cytowanego Rejestru Wydatków od X. Piskorskiego wybrał częściowo sumę 36,000. zp. wynoszącą: z ktorey za robotę na sklepieniach w obydwóch chórach i dwóch kaplic S. Krzyża i S. Jana Kantego, wszystko aż pod gzemśy, za gzemśy z wszelkiemi ozdobami sztukateryi, i Aniołów na około całego Kościoła, trzymających wyimki z Xiegi Rodzaju Ewangelii S. Mateusza, poczynaiącey się w Ołtarzu wielkim, wypada Summa 16,666. zp.

Pod architravem nad arkadami spoczywa 12. Sybill trzymających proroctwa o Chrystusie; są one pędzla Karola Monti, za co 800. zp. był wynagrodzony. SS. Apostołów 12. na pilastrach, i obrazy znalezienie S. Krzyża i podwyższenie tegoż przez Herakliusza Cesarza, oraz S. Cecylia pod Organami, są dziełem Karola Tanquarta.

Każdy Ołtarz i każda Kaplica wyiawszy Kaplicę S. Krzyża miały swoich dobrodziejów, i w rejestrach tak dochodów iako i przychodów osobny ich prowadzono rachunek. —

Wielkiego Ołtarza był dobrodzieiem Krzysztof Sowiński Professor i Dziekan S. Floryana. Dyrektor fabryki wyłożył na niego 7,418. zp. 23. gr. Obraz S. Anny w tym ołtarzu umieszczony iest pędzla Eleutera Jerzego malarza nadwornego Króla Jana III. 12) i kosztował 1,000. tyńfów czyli 1,111. zp. przekazanych przez Balcerowicową mieszczkę Krakowską. Za wszelką robotę marmurową do tego ołtarza z gradusami Jan; Liszkowicowi kamieniarzowi zapłacono 650. zp. 13) Malarz Karol Monti za anioły i inne ozdoby po bokach ołtarza wziął zp. 100. a Fontana za dwie figury S. Stanisława i S. Woyciecha przed Wielkim Ołtarzem stojące 50. Talarów bitych czyli 340. zp. tabernaculum w tym ołtarzu kosztowało 1,320. zp. 15. gr.

12) Albertrandy Antoni nadworny malarz Króla Stanisława Augusta a brat pierwszego Prezesa Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie w wierszu o malarstwie nazywa Eleutera Rafaelem Polskim.

13) W dodatku obiecał mu Dyrektor fabryki poć słońiny, a ten kosztował, iak po-
dał do rachunków zp. 7.

Kaplica S. Jana Kantego wraz z grobem wielu miała dobrodziejów, a szczególnie Kazimierza Łubińskiego Biskupa Krak: Wydatek na iey przyozdobienie podany iest w reiestrze 15,002. zp. Za abrys do niey dany podług życzenia Akademii zapłacono Elenterowi 2. duk: czyli 27. zp. 10. gr. Szkoda że zaginął. Podług kontraktu (pisze X. Piskorski) uczynionego z Janem Liszkowicem za grób Bł: Jana Kantego, za graduse, mense cokuł, pod osoby w kwiecie rżnięty i antependium według delienacyi z mego marmuru wylamanego moim kosztem powinienem dać złotych 1,000. Temuż Janowi Liszkowicowi za iedną kolumnę z postumentem, kapitelem, architrawem i gzemsem według abrysu w serpentynę obiecałem zp. 700. i w rzeczy samey tyle wypłacił. Cztery takie kolumny otaczają grób S. Jana Kantego na wzór grobu S. Piotra w Kościele Watykańskim w Rzymie, i zdaniem wszystkich znawców są arcydziełem sztuki. Wysokość ich iest lokci 14. z iedney tylko sztuki są wykute. Wyrobite były tak iak ie teraz widzimy na mieyscu, z marmuru Stey Salomei zwanego, w ówczas prawie w okolicach Skály odkrytego. 14) Sprowadzone zaś były, iak świadczy Pruszcz w Abrysie terażniejszego Kościoła, nie przez bramy ale przez mury mieyskie, zapewne z obawy iak się mi zdaie, aby przy skręcaniu wozem w bramach, lub po bruku szwanku iakiego nieponiosły. Figury gipsowe na tych kolumnach stojące wyobrażają 4. SS. Janów to iest Chrzciciela, Ewangelistę, Chryzostoma i Damascena, dziełem są Baltazara Fon-

14) Kaplicy Stey Salomei na Grodzisku X. Sebastyan Piskorski był fundatorem.

tany i kosztują talarów bitych 90. a ozdoby na ścianie tylnej kaplicy con la gloria 100. Tal: co razem uczyni zp. 1,266. gr. 20. Za cztery figury gipsowe wyobrażające 4. fakultety i utrzymujące Tumbę za arcydzieła sztuki uznawane dano Fontanie 792. zp. Karolowi Montemu za dwa obrazy na ścianach bocznych kaplicy wyobrażające na jednym darowanie płaszcza nagiemu przez S. Jana Kantego, a na drugim oddanie takiejże odzieży temuż Świętemu przez Najsław: Pannę i za Riccoto obrazu za Tumbą zapłacono 324. zp. Fontana za wysadzenie w kwiaty antependium wziął 324. zp. a Baranek srebrny nad Tumbą z wyzłoceniem promieni i wszelką robotą kosztował 993. zp. 24. gr. 15)

Kaplicy S. Jana Chrzciciela dobrodzieiem był Władysław Przyrębski Kan: Kat: Krak: Referendarz Koronny. Cała expens na iey przyozdobienie wynosiła 3,682. zp. 14. gr. Obraz S. Jana Chrzciciela pędzla Karola Tanquarta kosztował 40. Talarów bitych czyli zp. 226. gr. 20.

Dwa obrazy na ścianach pobocznych, z których ieden ściegie S. Jana z rozkazu Heroda na żądanie Herodyady, a drugi opowiadanie tegoż S. Jana na puszczy przyście Messyasza wyobrażają, dziełem są Karola Montego za 200. zp. Sztukater za swoją robotę w tej kaplicy otrzymał 1,686. zp. 18. gr.

Kaplica niepokalanego poczęcia Panny Maryi przyozdobiona jest hojnością Kaz: Góreckiego Kanonika Tarnowskiego. Wydatek

15) Teraźniejszy Baranek ma bydz tylko mocno posrebrzany. P. Grabowski w Opisie Krakowa etc. podał, iż w Roku 1794. oddano z Kościoła S. Anny srebra grzywien 738. łotów 6.

ogólny na nią wynosił 3,693. zp. Za figurę Najsów: Panny Maryi 666. zp. za inne zaś ozdoby tak w kopule iako też i po ścianach bocznych wyobrażających na iedney stronie Judytę Holofernesowi głowę ucinającą, a na drugiej Esterę wraz z dwiema figurami na filarach S. Anny i S. Joachima Fontanie dano 1,360. zp. Montemu za malowanie 466. zp. 18. gr. Godne są uwagi w tej Kaplicy dwie kolumny 6. łokci wysokości mające, koloru zielonego, błękitnemi żelkami gdzie niegdzie białemi powleczone.

Ołtarz S. Józefa i wszystkie ozdoby tej kaplicy są fundacyi Alexandra Myszkowskiego Woyskiego Sandomirskiego. Wydatek na nią ogólny wynosił 2,600. zp. 6. gr. W tej summie mieszczą się 333. zp. za obraz S. Józefa pędzla Innocentego Monti Bonończyka. Sciany poboczne w płaskorzeźbie wyobrażają ucieczkę Józefa z Maryą do Egiptu i przebudzenie go przez Anioła.

Naprzeciw Kaplicy S. Józefa z drugiey strony Kościoła iest Kaplica S. Sebastyana fundacyi X. Sebastyana Piskorskiego Dyrektora fabryki. Ile na to pobożny ten mąż wyłożył, tego w rejestrach nie podał. Wspomina tylko że obraz S. Sebastyana pędzla Don Pagani nadwornego Malarza Króla Hiszpańskiego biegli w sztuce szacowali pod ów czas 100. czerwonych złotych węgierskich. 16) Sciany poboczne wyrażają w płaskorzeźbie prawa historyą Alexego Rzymianina, lewa S. Rocha.

16) Pagani Paweł rodem z Vasoldo w Xięstwie Medyolańskiem uczył się sztuki malarzkiej w Wenecyi, i w Niemczech. Przez swoje wielkie kompozycye i niepospolity

Kaplica S. Katarzyny fundacyi Remigiusza Suszyckiego J. U. D. Archydiakona Kat: Krak: nauczyciela Królewiczów Alexandra i Konstantego Sobieskich. Malowanie całe w tej Kaplicy jest dziełem Innocentego Monti; obraz ściany prawey wystawia męczeństwo S. Katarzyny, a lewey przywitanie się iey z Chrystusem; na filarach stoją dwie figury S. Barbary i S. Agnieszki. Wydatek na nią wynosił 3,187. zp. 16. gr.

Między poprzedzającą a Kaplicą S. Krzyża jest Kaplica S. Piotra w Okowach, fundatorem iey Piotr Orłowski J. U. D. Kan: Kat: Krak: Infułat Tarnowski, Obraz S. Piotra jest pędzla Innocentego Monti w owym czasie za 400. zp. ugodzony. Na pobocznych ścianach obrazy alfresco historyą S. Piotra wyobrażające są dziełem Karola Montego.—Ogólny na tę kaplicę wydatek podany jest zp. 2,274.

Facyatę Kościoła zdobią 4. kolumny i pilastry z kapitelami sztukateryą w kwiaty przyozdobionemi, gzemsy miedzią pokryte, oraz 4. figury gipsowe S. Jana Kantego i S. Bernarda w dólnej części, a w wierzchniej S. Floryana i S. Kazimierza, z których dwie pierwsze 720. zp. dwie zaś drugie 340. zp. kosztowały. Za cztery wazony na wierzchu pilastrów umieszczone 170. zp. a za obraz

sposób malowania ziednał sobie szacunek u wielu xiażat panujących. W wielkiej Szkole Misericordia zwaney w Wenecyi jest przez niego malowany obraz wystawiający cnotę skromności, w którym widać dobry sposób malowania, szerokie. massy światła, rysunek i kompozycja są w dobrym guście.— Umarł 1716. w 55 roku życia. Tardieu wyrytował podług iego obrazu Magdalенę pokutującą w Galeryi Obrazów w Dreźnie znajdującą się. Tom 2. Guarenti. Allgem: Künstler Lexicon.

Nayśw: Panny nad okném wyższém w facyacie będącém dano Fontannie 68. zp. Krzyż i galka obsadzone były o godzinie 1. po południu 11. Lipca 1703. Roku na latarni naywyższej środkowej kopuły. 17) Tak ukończony Kościół S. Anny poświęcony został przez Kazimierza z Lubna Łubińskiego Biskupa Herakleńskiego Suffragana i Administratora Biskupstwa Krak: Roku 1703. Podług rejestru utrzymywanego przez X. Sebastjana Piskorskiego summa wszelkich wydatków na ten Kościół, nie rachuiąc co materyał ze starego Kościoła mógł kosztować, przez lat 12. pod zarządem tegoż X. Piskorskiego do Roku 1705. wynosiła w ogóle 242,098. zp. 13 gr. Rozumie się zaś, że cokolwiek materyałów iako to drzewo, żelazo itp. które wielu w naturze, iako i almużnę ofiarowało, do tego wydatku nie wchodzą; mniemam nawet że właściciele gruntów, w których łamano kamienie i marmur, iako to Margrabia Pinczowski, i Klasztor Panien zakonnych S. Jędrzeia materyałów bez wynagrodzenia wylamywać dozwolili; tam bardziey, że X. Piskorski między Dobrodzieiami Kościoła wymienił Margrabię Pinczowskiego, a w rejestrze percepty nie masz śladu, aby tenże iaką summę pieniężną na ten cel ofiarował.

Mimo tego że Kościół ukończony poświęconym został, brakowało iednak wielu ieszcze rzeczy do nowej okazałości stósownych; obchodzić się więc musiano temi, które ze starego Kościoła ieszcze były do użycia zdlatne, dopóki nowych i okazalszych nie sprawiono. I tak dopiero w Roku 1721. postanowiono nową

17) Galka czyli Bania z Koroną z wyzłacaniem i pokryciem latarni kosztowała 1,974. zp.

ambonę, za którą Frączkiewicz Antoni odebrał 780. zp. 18) Malarzowi Janowi Olbrychowiczowi za wyzłoczenie teyże ambony 1,600. a za ustawienie i przytwierdzenie w raz z materyałami do tego potrzebnemi zp. 102. gr. 13. wyplacono. Około Roku 1730. wystawiono w Kościele S. Anny nowe Stalla, od wyzłoczenia których Olbrotowiczowi malarzowi zapłacono zp. 2,160. W Roku zaś 1741. w stallach tych umieszczono 4. obrazy pędzla Czechowicza Szymona, 19) które 24. duk. czyli 432. zp. kosztowały. Za dwa konfessyonały wielkie stojące po obydwóch stronach wielkich drzwi kościelnych stolarzowi zapłacono 510. zp. malarzowi 200. zp. ślósarzowi od okucia 32. zp. kotlarzowi 36. zp. w ogóle summe 778. zp. Za dwa konfessyonały mniejsze stojące po bokach pod pomnikami Andrzeia Krupeckiego, i Sebastjana Piskorskiego, stolarzowi 258. zp. malarzowi 72. ślusarzowi od okucia tychże 14. zp. razem 374. zp.

18) Anna Altofowa mieszcza Krakowska ofiarowała na ambonę zp. 640.

19) Czechowicz Szymon urodził się w Krakowie przy końcu 17. wieku, to jest około roku 1695. Obdarzony od natury wyższemi zdolnościami udał się do Rzymu, gdzie przez lat 18. ćwiczył się w sztuce malarskiej. W krótkim przeciągu czasu w Akademii Sztuk pięknych S. Łukasza otrzymał kilka nagród przyznanych mu sądem najsławniejszych pod ówczas Artystów. Obrazy pędzla Czechowicza znajdują się w Rzymie w Kościołach: S. Jana i Pawła i S. Stanisława, w których iak pisze Titi, piękne charaktery głów widzieć się daia; tudzież w wielu Kościołach w Polsce, Litwie i na Śląsku. Obszerniejsze wiadomości o życiu i dziełach tego znakomitego Artysty czytać można w Pamiętniku Wileńskim w mowie pochwalney na Posiedzeniu Akademickiem Uniwersytetu Wileńskiego czytanej w ięzyku Francuzkim przez Józefa Saundersa Professora Rytownictwa, Literatury Sztuk pięknych i Literatury Angielskiej. Wylątek Rękopismu P. Ant. Gizińskiego Prof. Lic. S. A.

Organy zaczęto stawiać Roku 1723. a ukończono R. 1726. wystawił je zaś orgarmistrz Szymon Sadkowski sprowadzony z Chęcín, któremu podług kontraktu, oprócz tego co ze starych organ zdatnem było do użycia, i dodanych mu 32. pułmisków i talerzy cynowych na nowe piszczałki, oraz stósowney ilości ołowiu, zapłacono 5,000. zp. Snycerzowi Antoniemu Frączkiewiczowi za ozdobę chóru i organ 954. zp. Olbrychowiczowi malarzowi za wyzłocenie i odmalowanie 1,200. zp. Wystawienie chóru stósownego pod nowe organy kosztowało 284. zp. 16. gr. Za tablaturę na chór Kościelny wyplacono Walentemu Widykiewiczowi stolarzowi 500. zp. ogółem organy z chórem kosztowały zp. 7,938. gr. 16.

Fundusz na sprawienie organ zostawił Grzegorz Ochabowicz S. Th: et U. J. D. Proboszcz Kollegiaty S. Anny i szczególniejszy tegoż Kościoła Dobrodziey, w Summie 12,000. zp. roku 1706. na Dobrach Ujazd i Brzezcie zabezpieczoney. Procentem od tey summy w kwocie 600. zp. pobierać sobie rocznie mającym tak rozporządził, aby z niego uzbierana z lat kilkunastu kwota wystarczająca na sprawienie nowych organów obróconą była, a po ich zupełnem ukończeniu, aby corocznie na reparacyą tychże po 50. lub 60. zp. składano, reszta zaś na naie mieszkań dla organisty i kantora, jeżeliby byli żonatemi, miała być obrócona, gdyż nieżeniaci w Szkółce Parafialney S. Anny właściwe mieć powinni pomieszkanie.

Pod chórem i przy obydwóch wniysciach na wieże są cztery nagrobki marmurowe 4. zasłużonych w Akademii Professorów.

Krupeckiego, Rygalskiego, Żołędziowskiego i Sebastyana Piskorskiego Dyrektora fabryki, wraz z ich portretami. — Ostatni z nich któremu, iakośmy wyżej widzieli, Bazylika ta winna swój byt i okazałość, umarł w roku 1707. — Stanisław Szembek Arcybiskup Gnieźnieński iako wdzięczny Uczeń uczcił swego Nauczyciela tym pomnikiem w roku 1710. ofiarowawszy nie niego zp. 1,000. a Akademia szanując pamiątkę zasłużonego w swém gronie męża. 107. zp. 18. gr. do powyższej summy dołożyła. Pomnik ten znajduje się obok Kaplicy S. Józefa przy w niyściu na wieżę wchodząc do Kościoła po prawey ręce. Tenże X. Sebastyan Piskorski był Nauczycielem Królewiców Jakóba i Alexandra Sobieskich, również Xiążąt Jerzego i Karola Radziwiłów, iak tenże pomnik dowodzi.

W Kaplicy S. Krzyża obok Chrzcielnicy w Roku 1821. wystawiony był Pomnik na uczczenie pamiątki Mikołaja Kopernika nakładem ś. p. Sebastyana Sierakowskiego Kan: Kat: Krak: 20)

Przy początkowém stawianiu Kościoła nie zrobiono do Zakrystyi tylnego wchodu, dopiero w Roku 1742. między Kaplicą S. Jana Kantego a Zakrystyą przystawiono równo z dachem Zakrystyi mały przysionek z dogodnym od cmentarza do niey przystępem. Wydatek na tę reparacyą podany w reiestrach wynosił

20) Innych pomników tegoczesnych od Roku 1816. w tym Kościele. wystawionych iest 4. Wincentego Fer: Szastra, i X. Jana Kantego Markiewicza w Kaplicy S. Jana Kantego. W Kaplicy zaś S. Krzyża, Idziego Jacka Przybylskiego i Rafała Czerwiakowskiego.

summę 1,635. zp. 14. gr. Zakrystya przyozdobiona iest obrazem S. Jana Kantego na miedzi wybornie malowanym, i 9. portretami znakomitych w Akademii Professorów, to iest: Marcina Oslińskiego, Marcina Walezyńskiego † 1742. Wigilancyusza Samborczyka † 1572. Sebastyana Piskorskiego † 1707. Adama Opatowczyka † 1647. Marcina Przesionko † 1635. Szymona Haliczanina † 1624. Andrzcia Krupeckiego 1725. i Macieia Federowicza 1744. Jak dalece Akademia gorliwa była o zachowanie pierwszey świętności tego Kościoła, dowodem bydź może Uchwała Jey za Kołłątaia i Sniadeckiego Jana z Roku 1783., mocą której, nie pozwolono stawiania w nim tego wszystkiego, coby było z wewnętrznym iego urządzeniem nie zgodne, i czegoby Akademia niezatwierdziła. Dla ocalenia malowidła dawni Akademicy i Proboszczowie tegoż Kościoła skrupulatnie wystrzegali się świecić w nim światłem mnogi kopec z siebie wydaiącym.

Cmentarz tego Kościoła obwiedziony był murem od zachodu i szkółką parafialną, po obydwóch zaś stronach facyaty Kościoła był mur z dwiema bramami w kolumnach kamiennych, takimiż galkami przyozdobionych. Przy upiększeniu miasta Plantycyami, które będą naytrwalszą pamiątką dobroczynnego Rządu W. M. Krakowa, przez zniesienie muru i Szkółki parafialney 21) odkrył się widok Kościoła w całej swej okazałości, iak

21) Zburzona Szkółka Parafialna S. Anny w czasie budowania Kościoła była stawiana, miała dwie sale na dole, dosyć obszerne, a na górze 9. stancyi pomniejszych. Grzegorz Ochabowicz zapisał na iey reparacyą i na fundusz dla 10. Uczniów mo-

pokazuje rysunek tegoż Kościoła zdięty z natury przez Wgo Józefa Soutag Prof. extr: Akademii Sztuk pięknych przy Uniw: Jag: i Nauczyciela Rysunków w Lic: S. Barbary, a litografowany przez Alexandra Hoszowskiego Ucz: Klas. VI. Lic: S. Barbary.

W miejsce dawnego muru na około cmentarza opasuje Kościół łańcuch na słupach kamiennych zawieszony hojnością ś. p. Urszuli z Morsztynów Dembińskiej, y córki Jey Salomei Wielohorskiej, (jak napis na marmurze na Kościele S. Anny będący do wodzi), na ten cel przeznaczony.

Trzymając się porządku chronologicznego budowa nowego Kościoła Roku 1689. rozpoczęta, wstrzymała nieco historią o funduszach terażniejszy Kościół uposarzających, po krótkiem iey wystawieniu wrócić się znowu wypada do wyżej rozpoczętego przedmiotu, który z historią tej Bazyliki w nierozzerwanym zostaje związku. —

Dla szczupłych funduszków w znaczney części upadłych nie można już było utrzymać Wikaryuszów pierwszą Erekcją w Roku 1535. ustanowionych, a których w liczbie 7. nigdy nie było. X. Grzegorz Ochabowicz nabywszy Kamienicę po XX. Wikaryuszach R. 1700. umyślił wspólnie z X. Woyciechem Swiatłowiczem uposarzyć przy Kościele S. Anny Penitencyaryą z 4. Kapłanów złożoną. Erekcya tej Penitencyaryi nastąpiła w Roku 1702. Po-

ralnych i pilnych po złotemu co tydzień brać mających. Summę 14,000. Zp. na Wsi Jurezyczach zabezpieczoną. — Ponieważ ta Wioska leży w Galicyi, fundusz ten upadł.

czątkowy Kapitał przez XX. Ochabowicza i Światłowicza na ten cel wyznaczony wynosił summę 64,000. zp. nadto pomieszkanie dla 4. Penitencyarzy w nabytym poprzednio domu. Kapitał ten Penitencyaryi z postępem czasu zwiększał się coraz bardziej, tak, iż dzisiay wynosi Summę 97,474. zp. 24. gr.

Fundator X. Ochabowicz owczesny Proboszcz Kollegiaty S. Anny był tego przekonania iż 4. Penitencyarzy wystarczą na zadosyć uczynienie służbie Bożej w Kościele Parafialnym przy tak szczupłej Parafii i innym obowiązkom przez Erekcją na nich włożonym. Rektor Uniwersytetu z Dziekanami Wydziałów prezentuie XX. Penitencyarzy X. Proboszczowi Kollegiaty. Prefekt Penitencyarzy powinien być Kanonikiem Kollegiaty S. Anny (Kanonja ta nazywała się Artwińską), do której posady oprócz wspólnego funduszu Procent od Kapitału 2,600. zp. jest przeznaczony. Pomiędzy innemi obowiązkami na XX. Penitencyarzy Erekcją wskazanemi Rząd Austriacki włożył ieszcze powinność odprawiania Mszy S. erekcyonalney wtenczas, kiedy młodzież na nabożeństwo codziennie do Kościoła przybywa, a dekretem Gubernialnym za zezwoleniem Prześw. Konsystarza z dnia 7. Decemb: 1804. na mocy zapisu z funduszu na 4go Penitencyarza Organiście za granie Mszy Studenckiey pewne wynagrodzenie przeznaczył.

Fundator Organ i Penitencyaryi przy Kościele S. Anny X. Grzegorz Ochabowicz przekonany, że każda budowla z postępem czasu zawsze czy mniejszey czy większey reparacyi potrzebować będzie z wielkim nakładem wystawiony Kościół Akademicki i na ten cel

funduszem wspianiale zasilić nie omieszkał. — Roku 1703. d. 27. Kwietnia w Grodzie Krakowskim zapisał sumę 16,000. zp. na Dobrach Kościelcu i Posiłowice zabezpieczoną, od której procent na reperaturą Kościoła S. Anny, wino i воск chciał mieć obrócony. Tą samą myślą powodowany Kazimierz Łubiński Biskup Krakowski w Roku 1719. procent od summy Kapitałney 3,000. zp. na Rogowie lokowanej na reperaturą Kaplicy S. Jana Kantego przeznaczył. — Około Roku 1590. zawiązało się w tym Kościele Bractwo Stey Anny: na potrzebę jego legowana jest Summa 7,600. zp. Superiora tego Bractwa miejsce oddawna zastępują XX. Proboszczowie, którzy zapewne przeznaczonym na to funduszem w myśl fundatorów zarządzają.

Od czasów Austriackiego Rządu dla niedostatecznych funduszów Kolegiata S. Anny ipso facto nie exystuje. Szczerpłość dochodów dla Proboszcza S. Anny po odpadnięciu w Galicyi Probostwa filialnego w Podstolicach, Rząd ówczesny Probostwem filialnem w Zielonkach starał się wynagrodzić. — Czyli w tym względzie dopiął swego celu i życzeń, nie wchodząc w dochody teyże Filii, nic stanowczego podać nie można. —

Po uregulowaniu Hipoteki tak w Królestwie Polskiem, iako też i w Wolném Mieście Krakowie i Jego Okręgu, Summa wszelkich kapitałów do Kościoła i Probostwa S. Anny hipotecznie zabezpieczonych wynosi ogółem 104,661. zp. 13. gr. 22). Do tey

22) Dokumentów urzędowych, równie iak i xięgi percepty i wydatków na budowę Kościoła S. Anny przez X. Piskorskiego utrzymywanej, miałem sobie dostarczonych

jednak Summy nie wchodzi, ani kapitał XX. Penitencyarzy, ani kapitały na reparacyą i na organy przeznaczone, ani kapitał na Bursę Muzyczną do 31,000. zp. wynoszący. Prócz tego do Probostwa ieszcze należy kilka ogrodów przy Krakowie i niektóre Kamienice w bliskości Kościoła stojące. —

Kapitałów zakwestyonowanych do Kościoła S. Anny należących wynosi Summa 90,000. Summy upadłe do tego Kościoła należące.

W Galicyi.....	113,200. zp.
Dawniejszych.....	1,553. zp.
Złotych Węgier:.....	110. zp. i Mark 809 1/2.
Na Jatkach rzeźniczych. zł. węg.	500.
Na kamienicach w Krak.....	14,220. zp. i Mark 70.
Na domach na Kaźmierzu.....	1,900. zp. i 500. zlot: węgier.
Na Garbârzach.....	2,750.
Na ogrodach.....	500. zp.
Na ogrodach w Nowéy Wsi	2,850. zp.

przez spisującego teraz Inwentarz Kościołów Parafialnych Kollegiaty S. Anny w Krakowie i w Zielonkach z polecenia Kommissyi Cywilno - Duchowney P. Stanisława Kaweckiego U. J. M., którego staraniu a gorliwości i nakładom nieszczędnym W. X. Jana Chrz: Działott Kan: Kat: Krak: i Proboszcza miejscowego wiele funduszów Kościoła S. Anny i w Zielonkach w czasie Regulacyi Hypoteki W. M. Krak: nie produkowanych, z powodu zmieniających się często Beneficyatów, albo założoney Appellacyi, winno iest swoje ocalenie, iak Akta przyznań przed Notaryuszami czynionych, i Wyroki Sądowe udowodniaią. Vide IX. Xięgę Ingros: pag: 640. N. 258. Pag. 991. N. 387. Pag. 1,174. N. 460. etc. etc.

Taka jest historia luba Młodzieży Szkolna tego Kościoła, do którego codziennie uczęszczasz, w którym do Boga najgorętsze modły zasyłasz.—Cała ta Świątynia Pańska jest pomnikiem pobożności tych osób, którym wykształcenie rozumu i serca Przodkowie twoi są winni. Naśladuy więc ich cnoty, a łącząc z boiaźnią Bożą przywiązanie do Nauk, przy obecnych Popisach rocznych postępiem w wykładanych Ci przedmiotach naukowych staray się okazać, że usiłowania i najlepsze chęci względem twego wychowania Wysokiego Rządu daremnemi nie były; żeś błogich nadziei, iakie w Tobie Rodzice, Opiekunowie i krewni pokładają, nie zawiodła.—

Ludwik Kosicki

Proroktor Lic. Krak. S. Anny.

WIECZNA PAMIĘĆ

POBOŻNYCH DOBRODZIEJÓW

*którzy na wystawienie Kościoła S. Anny w Krakowie szczerze
ofiarowali Jałmużny. 23).*

	Złłpol: gr:
Nayiaśniejszy Jan III. Król Polski dał Kościołowi znaczną sumę	
Jakób Zadzik Biskup Krak: naypierwszy zostawił sumę znaczną na Kaplicę Błog: Jana Kantego.	10,000.
Jan Małachowski Biskup Krakowski	16,000.
Stanisław Szembek Biskup Kujawski, Nominat Ar- cybiskup Gnieźniński	2,172.
Kazimierz Łubiński, Biskup Chelmski, Biskupstwa Krakowsk: i Opactwa Czerwińskiego Admini- strator, Grobu Błogosławio: Jana Kantego Dobr:	2,444. 9.
Konstanty Brzostowski Biskup Wileński	200.
Jan Kryspin Biskup Żmudzki	1,000.
Hieronim Lubomirski, Kasztelan Krak: Hetman W. Kor: oprócz pańszczyzny na sprowadz: miedzi	1,250.
Michał Warszzycki, Woiewoda Sandomirski 50. fur żelaza.	
Franciszek Szembek Kasztelan Kamieniecki	200.
Józef Margrabia Pinczowski, Kasztelan Sandomirski.	53266

23) Wyjęta z Kazań X. Piskorskiego wydanych r. 1706. Summy zaś, iaką kto ofiarował
 pododawane są z reiestru Percepty tegoż X. Piskorskiego Dyrektora fabryki Kościoła
 S. Anny.

Złp: gr:

Jan Lanckoroński Kasztelan Radomski	1,110.
Jan Koryciński Kasztelan Braclawski	630.
Michał Lubomirski Podstoli Koronny	250.
Alexander Myszkowski Woyski Sandecki, Kaplicy S. Jó- zefa Dobrodziéy	4,000.
Jan Wodzicki Podczaszy Warszawski	2,380.
Anna wdowa po nim pozostała przyrzekła dać na Kościół sto łeczek soli	
Anna Potocka Kasztelanowa Krak: Hetmana Kor:	294.
Theofila Lubomirska, Marszałkowa Nadworna	1,000.
Anna Malachowska Woiewodzina Poznańska	666. 18.
Elżbieta Sieniawska Woiewod: Belska, Hetman: Kor:	

PRZESWIETNA KAPITUŁA KRAKOWSKA.

Gaspar Cieński Dziekan Krakowski	433. 10.
Władysław Opacki Archidyakon Krakowski	1,000.
Jan Pokrzywnicki Proboszcz Krak: Referendarz Kor:	444. 20.
Remigian Suszycki Archidyakon Krak: Dotator Kaplice S. Katarzyny	8,800.
Jerzy Morski, Dziekan Włocławski Kan: Krak:	217.
Piotr Orłowski, Kanonik Krak: Praepositus Infulatus Tar- nov: Dobr: Kaplice S. Piotra	4,000.
Władysław Przerębski Kanonik Krakowski	2,550.
Mikołaj Firley Kanonik Krak:	100.
Jan Komecki Kanonik Krak:	666. 20.
Woyciech Łancucki J. U. D. Kan: Krak:	1,000.

	Złp: gr:
Samuel Formankiewicz J. U. D. Kan: Krak:	420.
Marcin Winkler S. Th. D. Kan: Krak:	500.
Maciej Psoiecki S. T. D. Kan, Krak:	700. 21.
Piotr Praciewicz, S. T. D. Kan: Krak:	300.
Alexy Treter, Kan: Warmiński i Szulc Kan: Warszaw: 2,050.	

AKADEMIA KRAKOWSKA.

*De thesauro suo nova et vetera protulit, i z Dóbr dochody
kilkuletnie i w szczególności wszystkie Collegia.*

Krzysztof Sowiński Rektor Akademii Krak: Oltarza	
Wielk: Dobrodziey	9,944. 12.
Kazimierz Straszynski Collega Major	2,133.
Stanisław Wosiński Med: Dr. Rayca Krak:	140.
Paweł Woiewódzki Collega Major	600.
Woyciech Włódek Dziek: Zamoyski	1,400.
Józef Bieżanowski Collega Minor	606.
Mateusz Orłowski Kan: Gnieźnieński, Auditor Eminen:	
Cardinalis	666. 20.
Michał Szembek, Dziek: Szufrağan Krak:	
Kościół ze Skarbu swojego Argenteryą a Kapituła Kol-	
legiaty S. Anny	3,546. 20.
Grzegorz Ochabowicz Proboszcz tegoż Kościoła Ph: D.	3,212.
Franciszek Przewoski S. T. D. Proboszcz S. Floryana	1,400.
Krzysztof Krzykowski S. Th: P. Coll. Major	35. 6.
Maciej Brocki S. Th. D. Coll. Major	35.

27 189

	Złp:	gr:
Marcin Ośliński S. T. D. Coll. Major	1,300.	
Gaspar Kowalczewski Ph. D. Coll. Major	39.	18. 3
Gabryel Profecki Ph. D. Coll. Major	35.	6.
Andrzej Buchowski Ph. D. Coll. Major	35.	6.
Samuel Podgórski Ph. D. Coll. Major	11.	
Woyciech Wolski Ph. D. Coll. Major		
Piotr Łużyński Ph. D. Coll. Major	33.	10.
Andrzej Krupecki J. U. D. Custos OO. SS.	435.	6.
Jan Ekart J. U. D. Cant. OO. SS.	35.	6.
Adam Styrkowski J. U. D. Actuarius Officii Consist. SS.		
OO. Cancell.	66.	
Marcin Węgrzynowic J. U. D. Kan. Krak.	35.	3.
Jan Kotulecki Proboszcz Będziński	115.	15.
Jan Nykowski Ph. D. Pleban Chruczobrodzki	3,543.	10.
Jan Michalski S. T. D. Proboszcz S. Floryana	404.	25.
Jan Ochowski Ph. D. tegoż Kościoła Archidyakon . . .	1,000.	
Anna Zbązka, Podkomor. Lubelska	150.	
Szymon Baiakowic, Proboszcz Kiyski	100.	
Rafael Artiński Coll. Maj.	414.	10.
Teressa Grotowska	100.	
Jan Strączkowski Dziekan S. Michała na Zamku Krakow.	300.	
Jan Sasin Pleban in Chotel	1,222.	6.
Anna Jaroszowska Wiktorya Konwentu S. Andrzeia .	1.	3.
Jacek Szydłowski Pleban Lubzinen:	1,700.	10.
Stanisław Zygmuntowic Ph. D. Proboszcz Mysłowski .	333.	10.

11 410-27

	Złp: gr:
X. Franciszek Awedykowic	150.
X. Franciszek Męszczyński, Mansionarysta B.M.V.in Cir:	560.

WIELEBNA KAPITUŁA OPATOWSKA.

Bazyli Płaszewski, Dziekan Kościoła S. Anny	417.	14.
Maciej Jagielski Coll: Major . . . ,	200.	
Kasper Ciechanowski Coll: Minor	160.	
Paweł Bugayski, Archidyakon Kościoła Wszystkich śś. Krakowie	163.	10.
Pani Anna Balcerowicowa	1,111.	
Andrzej Sławek, Pleban Mikuszkowski	200.	
Wielebna Kongregacya Sacerdotum Pilznensium . . .	995.	23.
Andrzej Kudaszowie Proboszcz Mysłowski	150.	
Andrzej Strzałkowski Pleban Racławski	100.	
Piotr Futeiowicz Regent Ziemski, Krakowski	1,000.	
Franciszek Tokarski, Proboszcz S. Mikołaja	300.	
Jan Sroczyński Wójt wyższego Prawa	1,110.	29.
Kasper Bialikowski Pleban Jadownicki	100.	
Mateusz Marszewic Senior Collegiatae Varsavien: . .	666.	29.
Woyciech Topiński Ph: D. Coll Major	133.	10.
Jan Józefowicz Ph. D. Kanonik Lwowski	13.	10.
Kasper Topiński Coll: Minor	64.	12. 10.
Paweł Zontakiewicz Kanonik Tarnowski/Official Pilzn:	522.	6.
Woyciech Olszewski Ph. D. Probosz Dębicki	100.	
Elżbieta Kuligowicowa Mieszczka Krakowska	27.	10.

6245-20-

495

	Złp: gr:
Piotr Goden Pleban Dyecezyi Chełmskiej	66. 20.
Marcin Zródlowic Ph. D. Wikary Kościoła Archiprezbit:	500.
Woyciech Staszewski Dziekan Wiślicki	288.
Wawrzyniec Staryngel Dziekan Zamoyski	
Jan Stanisław Jaroszewski Proboszcz Sędziszowski	111. 3.
Kazimierz Górecki Kan: Tarn: Pleban in Padew	3,705.
Rafał Roszczycki [Proboszcz Kielecki	666.
Marcin Dolczek i insi Ich Mość z Kuźnic Kieleckich	
Antoni Czermiński Kasztelan Zawichowski	1,570.
Bartłomiej Olszewic Pleban Smoleński	100.
Jan Suchocki Dziekan Robezycki	866. 20.
Alexander Naymanowicz Zakrystyan Kościoła P. Maryi	50.
Jan Pucek Archidyakon Sandecki	166.
Jan Kupiszowic J. U. D. Pleban Rudawski	400.
X. Sebastian Mulinowicz J. U. D.	22.
Woyciech Krzyżański J. U. Licen:	22.
Benedykt Kłuzewski Proboszcz Off. Klec:	110.
Zuzanna Kasproniczowa Mieszczka Krakowska	300.
X. Daniel Gomułyński Coll: Minor	83.
Sebastian Raliński Pleban in Zalesie	30.
Błażej Szubczyński Proboszcz Jędrzejowski Ph. D.	1,000.
Samuel Formankiewicz	420.
Jan Gąsiewicz Mieszczanin Krakowski	500.
Andrzej Szafalkowic Rayca Krakowski	32.
Paweł Wikary Bolechowski	28.

	Złp: gr:
Mikołaj Żaliński Kanonik Włocławski	168.
X. Pleban Bałutowy	126. 20.
Tomasz Bielecki Pleban Mirowicki	600.
Andrzej Slizowicz Wikary Pilzneński	66. 20.
Kazimierz Sieciński Kanonik Tarnowski	100.
Wawrzeniec Malicki Kanonik Sandomirski	200.
Sebastyan Protwicz Kan: Off. Włocławski	2,533. 10.
Andrzej Brzeziński Ph. D. Pleban Zborowski	30.
Jan Chrzaszcz	458. 20.
Wojciech Bardziński Kanonik Włocławski	300.
Paweł Bawolski Prebendarz Przemykowski	13. 10.
Anna Fryznikierowa Rayczyzna Krakowska	
Franciszek Leśniewicz Ph. D. Proboszcz Off. Kielecki	400.
Kazimierz Jan Ochocki	1,000.
Anna Baronissa de Reuden trzy cetnary żelaza	
Jan Marya	13. 20.
Jan Mazurkowicz Pleban Rybnicki	
X. Jan Zielopolski J. U. D.	118.
Miskulski Kan: Kielecki 1,000. Szyb do Kopuły 1/2. cetnara ołowiu.	
Józef Wiśniowski Coll. Major.	700.
Jan Sierakowski Stolnik Zakroczymski	828-10-
Wawrzeniec Nowacki Mansion: Kościoła P. Maryi w Ryn:	
Wojciech Gawlikowicz Ph. D. Penitencjarz tegoż Kościoła	
Stanisław Gruszkowski Pleban Grodziecki	

Złp: gr:

Marcin Rogożowic Med: D. Probosz Olkusi	
Stefan Tarnowski	100.
Kazimierz Dzikliński Kanonik Kamieniecki	100.
Szymon Flanczyński Pleban Skotnicki	33. 10.
Stanisław Łużyński Pleban Pyżnicki	33. 10.
Stanisław Barwinkiewicz Ph. D. Dziekan Stanisławow:	
Wielopolski Starosta Krakowski	300.
Mościski Archidiakon Włocławski	406.

P. S. W tytule zamiast nazwiska Szkół w dawniejszych Programatach Nowodworskimi zwanych, wprowadziłem wyraz złożony Nowodworsko - Władysławskich z powodów następujących. W dziele Józefa Sołtykowicza o stanie Akademii Krakowskiej pag. 190. czytamy, iak następuje. „Bartłomiej Nałęcz Nowodworski w R. 1619. wystawił w tyłach Kollegium Jagiellońskiego i dochodami opatrzył Szkoły niższe na Nauki Studia humaniora zwane; których aż do iego czasu osobnych przy Akademii nie było z wielką dla uczącej się młodzieży niewygodą. Lecz źle dobrane miejsce w ostatnim zakąciu miasta i budowla nie dość obszerności potrzebnej mająca wskazały Władysławskiemu sposobność do nowej dla kraju przysługi. Postanowił on w lepszym położeniu i z dogodniejszą Nauk okazałością wspomniane Szkoły wydzwignąć, i miejsce na nie naprzeciwko Kościoła S. Anny obrał. Nie przyszło atoli do wykonania tego zamysłu za iego życia, aż dopiero w lat 13. Król Władysław IV. Uczeń Władysławskiego, i testamentu iego Exekutor, wykonywając ostatnią wolą Mistrza swiego, gmach ten, tak iak go dziś widzimy, w miejscu oznaczonem wspaniale wybudował i uposażył. r. 1643.“ Z tych przyczyn Szkoły te nie Nowodworskimi, nie Nowodworsko - Władysławskimi, ale Władysławskimi nazywać się powinny. —

ZA POZWOLENIEM CENZURY RZĄDOWEY.